

24 серпня — День Незалежності!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 156 (3406)

СУБОТА 21 серпня 2004 року

Чи знаєте, хлопці, як високо сокіл під небом літає..?

Ми
стали іншими.
Ми віримо,
надіємося,
любимо.
У нас виросли крила.
А що не так —
є слово.
«Слово — то наші гармати!
Слово — то наші мечі», —
писав поет.
Що було з нами
за ці тринадцять літ?
Читайте, думайте.
В газеті — то лише штрихи.
Та нехай дух наш
буде сильним
завтра і завжди!

Фото УНІАН.

ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ Й УСТРЕМЛІННЯ

Вітання Голови Верховної Ради України з нагоди Дня незалежності України

Шановні громадяни України, дорогі співвітчизники!

Щиро вітаю вас із національним святом — Днем незалежності України.

Такі свята є у кожній країні планети. Як сплав історичної пам'яті й устремління в майбутнє вони відбивають незнищенний волелюбний дух народів, їх віковічне прагнення жити й творити «на власній, на своїй землі». Такий день єднає людей, згуртовує їх у тісну спільність, яку називають політичною нацією.

Для нас, українців, це свято теж особливе. Це щораз нова нагода звернутися до своєї історії, осмислити своє призначення на землі, продемонструвати рішимість зміцнювати власну державу, до якої ми йшли так довго.

Головний підсумок тринадцяти незалежних років бачиться в тому, що Україна як держава відбулася, її життєздатність не піддається сумніву. Ми можемо пишатися тим, що самі тепер вирішуємо свою долю, на рівних входимо у сім'ю державних націй, що глобалізований світ рахується з нами при вирішенні нагальних питань. Одночасно це набагато підвищує й нашу відповідальність, згідно з Основним Законом держави, «перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішнім і прийдешніми поколіннями» за пройдений шлях і майбутнє України.

Ясна річ, на шляху, пройденому після прийняття Верховною Радою України Акту проголошення незалежності України, були злети й падіння, успіхи й розчарування. І сьогодні ще на деяких напрямах розбудови держави, її економіки і соціальної сфери ми не знайшли оптимальних рішень. Незважаючи на святковість цієї дати, слід визнати, що великій частині людей живеться у власній державі важче, ніж раніше.

Але труднощі ці аж ніяк не можна віднести на рахунок незалежності. Це передусім результат болючих трансформаційних процесів у суспільно-політичній та економічній сферах, де ми припустилися й помилок. Однак у цілому це був період конструктивної наполегливої роботи.

Сьогодні головне завдання — якомога швидше зміцнити каркас державної будівлі, власними силами й розумом облаштувати країну, створити своїм співвітчизникам належні умови для праці і повноцінного життя, гідного європейської країни.

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Це не просто красива декларація, а конституційна норма, в яку треба повірити і наповнити її реальним змістом. Працьовитість, освіченість, рівень культури й духовності українського народу дозволяють створити на найкращих у світі землях багату, демократичну, справедливу, соборну державу, якою б усі ми пишалися. Так і буде.

Щиро бажаю вам, дорогі співвітчизники, добра й благополуччя, впевненості в завтрашньому дні, особистих досягнень і звершень задля блага своєї родини і процвітання України.

Володимир ЛИТВИН.

ПРОГУЛЯНКА ПІД ЗВУКИ МАРШУ

Країна готується до свята. Генеральна репетиція параду військ з нагоди 13-ї річниці незалежності — що може бути наочніше. Отже, Хрещатик, вечір.

(Закінчення на 3-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО...

Напередодні Дня незалежності наші кореспонденти звернулися до 13-річних громадян з проханням назвати найважливішу подію в їхньому житті та в житті країни, а також запитали, яким вони бачать своє майбутнє і майбутнє України.

Біле місто з паливом

Напередодні Дня незалежності до Білгорода-Дністровського подано природний газ. 21-кілометровий трубопровід з лівого берега Дністровського лиману на правий проведено, зокрема, і по дну водойми — 5,3 кілометра. Очікують, що вже в наступному осінньо-зимовому сезоні блакитне паливо обігріє близько 70 відсотків наявних у місті житлових і соціальних об'єктів, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

Квітни, країно!

КОНКУРСИ

У Житомирі підбили підсумки конкурсу «Моє квітуче Полісся». Ідея акції така: потопатиме у квітах кожна оселя, кожна школа, сільрада, підприємство чи установа — квітучою буде вся Україна. Вшанування призерів перетворилося на велике пісенно-квіткове шоу за участю фольклорного ансамблю національного обряду «Родослав», гуртів «Древляни», «Первоцвіт», «Лілея». І навіть голова облдержадміністрації Сергій Рижук, зізнавшись, що не хоче псувати таку чудову атмосферу довгою «чиновницькою промовою», заспівав пісню про кохання.

Найзначиміші відзнаки дісталися переможцям номінації «Найошатніша присадибна ділянка, краща господиня» — годинники від Президента України. Цікаво, що серед призерів конкурсу і троє представників сильної статі, **повідомляє наш власний кореспондент Олексій КАВУН.**

А як квітуватиме столиця, **дивіться на 6-й стор.**

МАНДРІВКА

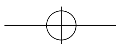
До Тихого океану

З Миколаєва стартувала трансконтинентальна експедиція «Від Атлантичного океану — до Тихого океану-2004». Її учасники — відомий мандрівник Ігор Єрмолаєв і його друг Василь Рубаховський — мають намір менш як за місяць дістатися автостопом від Чорного моря до Тихого океану. Ігор Єрмолаєв уже побував у 52 країнах, пройшов і проїхав більш як 230 тисяч кілометрів. Більшість експедицій Ігор провів сам один і лише минулої осені побував у Середній Азії з другом.

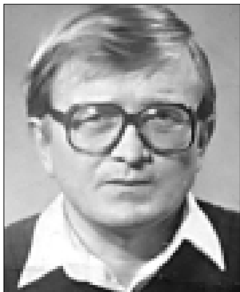
Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

1991 року народилося 630 тисяч малюків, через десять років — 2001-го — 376 тисяч, у 2003 з'явилося на світ 408 тисяч дітей, а за перше півріччя нинішнього року — майже 211 тисяч

СУСПІЛЬСТВО

Про незалежність має думку протилежну

Поет і журналіст з міста Іллінці, що на Вінниччині, Євген Таранюк святкує свій день народження водночас з іменинами держави Україна. У цьому багато символічного, адже Євген — один з найщиріших поборників вільної і незалежної.

Нинішнього 23 серпня у нього ювілейний день народження — 55-й.

Залежність

В найбільше свято нашої родини
Лунає звідусіль щасливий спів
Про незалежну нашу Батьківщину,
Про незалежність дочок і синів.
Та є у мене думка протилежна,
Й зізнатись в тім не соромно мені,
Що я у всьому й від усіх залежний:
Від матері, від батька, від рідні.
Залежний від сестри своєї й брата,
Якого вже нема багато літ.
Залежний я і від тієї хати,
Де появивсь колись на білий світ.
Залежний я від сина і дружини,
Від сонця, від туману, від роси.
Залежний від берізок і калини,
Від плуга я залежний й від коси.
Від тих джерел, що дарували силу,
Від тих сердець, що сіяли тепло,
Від тих людей, що на землі прожили,
Долаючи підступність, підлість, зло.
Залежний я у всьому до кровини,
Як від природи вітер-буревій.
...І буде незалежна Україна,
Якщо ми всі належатимем їй.

ФОТОФАКТ

У переддень 13-ї річниці Незалежності України київський міський голова Олександр Омельченко відкрив реконструйовані вулиці Солом'янського району столиці, поліклініку сімейних лікарів у Голосіївському районі і першу чергу Караваєвського шляхопроводу.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ВИБОРИ-2004

Опозиція хоче більше спостерігачів

Опозиція веде переговори з міжнародними організаціями про збільшення числа спостерігачів на час президентських виборів, повідомив лідер Народного руху народний депутат України Борис Тарасюк. «На нашу думку, 650 спостерігачів від ОБСЄ — замало для країни з таким населенням, як наша», — сказав він під час прес-конференції у Львові. **«Інтерфакс-Україна» повідомляє**, що, за словами Б. Тарасюка, торік в Грузію було направлено 250 спостерігачів, тому 650 спостерігачів для України — число неадекватне. «Очевидно, що це неадекватна кількість, і ми працюємо з недержавними і міжнародними організаціями, щоб збільшити число міжнародних спостерігачів під час президентських виборів в Україні», — заявив він. Глава Народного руху також відзначив, що, незважаючи на «антизаконні дії провладного кандидата», представники коаліції «Сила народу» мають усі підстави стверджувати, що вони не допустять фальсифікації президентських виборів. «Для цього в нас є підготовлені люди і підтримка міжнародної громадськості», — наголосив він.

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України КОМІСАРЕНКА Сергія Васильовича

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України Комісаренка Сергія Васильовича:

Отримувач: виборчий фонд кандидата на пост Президента України Комісаренка Сергія Васильовича.

Код отримувача: 1589506718.

Банк отримувача: АБ «Національні інвестиції» в м. Києві.

Код банку отримувача: 300498.

Рахунок отримувача: № 264335013379.

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України ОМЕЛЬЧЕНКА Олександра Олександровича

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України Омельченка Олександра Олександровича:

Отримувач: виборчий фонд кандидата на пост Президента України Омельченка Олександра Олександровича.

Код отримувача: 1410011870.

Банк отримувача: ВАТ КБ «Хрещатик» у м. Києві.

Код банку отримувача: 300670.

Рахунок отримувача: № 2643300018996.

ОФІЦІЙНО

Зустріч із сенатором

Президент України Леонід Кучма обговорив з делегацією Сенату США на чолі з сенатором Джоном МакКейном питання двосторонніх відносин у різних сферах. На зустрічі в Севастополі Дж. МакКейн відзначив, що «Україна досягла значного прогресу за час президентства Л. Кучми», повідомляє прес-служба глави держави. Американський сенатор також поздоровив Президента зі значними економічними результатами, що демонструє Україна в останні роки. Сторони обмінялися інформацією про майбутні вибори в Україні і США, обговорили питання євроатлантичної інтеграції України.

Приклад усім

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин поздоровив Юрія Білонога і Наталію Скакун зі здобуттям золотих нагород на XXVIII літніх Олімпійських іграх в Афінах

У вітальних телеграмах на адресу олімпійських чемпіонів глава українського парламенту наголосив, що переможці Ігор подають чудовий приклад усім українським спортсменам.

«Олімпійські перемоги українців, — підкреслив В. Литвин, — ще вище підносять авторитет українського спорту, славу України».

Голова Верховної Ради України побажав українським спортсменам нових успіхів та здобутків.

СПОРТ

Табло ігор

19 серпня. Дзюдо. Жінки. До 78 кг. Норіко Анно (Японія). Чоловіки. До 100 кг. Ігор Макаров (Білорусь).

Плавання. Чоловіки. На спині. 200 м. Аарон Пірсол (США). Комплексне плавання. 200 м. Майкл Фелпс (США). Жінки. Брас. 200 м. Аманда Берд (США). Вільний стиль. 100 м. Джоді Хенрі (США).

Кульова стрільба. Чоловіки. Мішень, що рухається. 10 м. Манфред Кюрзер (Німеччина).

Стендова стрільба. Круглий стенд. Діага Ігалі (Угорщина).

Фехтування. Чоловіки. Шабля. Командна першість. Франція.

Важка атлетика. Чоловіки. До 77 кг. Танер Сагір (Туреччина). Жінки. До 69 кг. Чунь Хун (Китай).

Спортивна гімнастика. Жінки. Абсолютна першість. Карлі Паттерсон (США).

Стрільба з лука. Чоловіки. Особисті змагання. Марко Галіаццо (Італія).

Бадмінтон. Жінки. Одиночний розряд. Чжань Нінь (Китай). Мікст. Джан Жань/Гао Лінь (Китай).

Гандбол. Жінки. Група А. УКРАЇНА-Бразилія. 21:19.

Командний залік: 1. США — 14 золотих, 11 срібних, 10 бронзових медалей. 2. Китай — 14, 9, 6. 3. Японія — 9, 4, 2. 4. Австралія — 7, 5, 7. **5. УКРАЇНА — 5, 1, 1.** 6. Італія — 4, 5, 3. 7. Франція — 4, 3, 4. 8. Німеччина — 4, 2, 7. 9. Росія — 3, 8, 10. 10. Туреччина — 3, 0, 1.

За Кубок України

Футбол. 1/16 фіналу. 19 серпня. «Десна» (Чернігів) — «Борисфен» (Бориспіль). 2:1. «Нива» (Вінниця) — «Арсенал» (Київ). 2:2 (пенальті — 4:2).

Чемпіон з Поліського краю

Футбол. Триває низка національних дитячих турнірів на призи клубу «Шкіряний м'яч». Гомінливу компанію 12-річних приймала Хмельниччина. Нагадаємо, що генеральним спонсором змагань є поштово-пенсійний банк «Аваль» (президент — народний депутат України Федір Шпиг). Інформаційне забезпечення здійснюють «Голос України», «Український футбол» та інші.

Матчі восьми команд, розподілених на дві групи, відбувалися в Полонному та Понінці. А на завершальному етапі за головний приз і золоті медалі боролися чотири колективи. Все мав вирішити поєдинок між «Іскрою» (Мукачеве) та «Євроспортом» (Бердичів). Сталося так, що закарпатцям була потрібна лише перемога, бердичівців задовольняла навіть нічия. І «Євроспорт» упорався із завданням — 3:3. Друга — «Іскра». Третє місце посів «Олімп» (Кременчук).

Нагороди і призи лауреатам вручив президент клубу «Шкіряний м'яч» заслужений майстер спорту Андрій Біба. Останній, третій, турнір (гравці 1993 року народження) відбудеться на початку вересня в Судаку (АР Крим).

В. Б.

...І міністру догана

Президент України Леонід Кучма звільнив з посади першого заступника міністра оборони Олександра Олійника й оголосив догану міністрові оборони Євгену Марчуку за незадовільне виконання доручення про демілітаризацію зони Балаклавської бухти в Севастополі, її екологічне оздоровлення і подальший економічний, соціальний та культурний розвиток.

Це визначено Указом Президента «Про персональну відповідальність керівників центральних і місцевих органів виконавчої влади», підписаним за підсумками наради в Севастополі, повідомила прес-служба глави держави.

Указом оголошено догану також заступникові міністра промислової політики Анатолію Федяєву, заступникові глави Фонду державного майна Дмитрові Парфененку, главі Державного комітету земельних ресурсів Анатолію Даниленку.

Главі Севастопольської міськдержадміністрації Леонідові Жуньку доручено вирішити питання про доцільність подальшого перебування на посаді свого заступника, начальника управління земельних ресурсів Михайла Петренка, начальника управління екології і природних ресурсів Севастополя Володимира Артеменка, начальника регіонального відділу ФДМ Севастополя Сергія Федоренка.

«МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО»...

З **Дмитриком Ярцевим** ми зустрілися на березі Дніпра, куди він частенько на канікулах приходить порибалити. **Навчається він у 8 класі запорізької школи-комплексу №110.**

— Мені запам'яталася перша моя поїздка до столиці України — Києва. Все дуже сподобалося, а особливо метро. Це було після закінчення першого класу.

Видатною подією в житті України вважаю спортивну кар'єру братів Кличків. Ними можна пишатися.

Я люблю велоспорт і хочу стати олімпійським чемпіоном.

А наша країна нехай буде світлою, вільною, щоб усі люди в ній жили добре.

З **Марійкою Кравчук**, **ученицею восьмого класу школи №22 міста Тернополя**, ми живемо по сусідству. Взимку із старшим братом Андрієм і молодшою сестричкою Иринкою вона приходить колядувати. Їхня мама без роботи, батько не дається чути, весь дохід — бабусина пенсія у 165 гривень.

Марійка грає на сопілці, брат — на фортепіано. Наталя, їхня мати, планує продати двокімнатну квартиру і купити якусь хатину в селі, щоб розрахуватися з п'ятитисячним боргом за комунальні послуги.

— Найкраще, що було в моєму житті, це минулорічна поїздка до «Артеку», — каже Марійка — море, дельфіни, нові друзі... А для України найголовніше те, що вона стала незалежною.

Співати хочу, їздити з концертами до інших країн. Мрію, щоб Україна була заможна, у мами була робота, а в нас — достатньо харчів і одягу.

Ігор Ющенко, СШ № 61, Київ:

— Гадаю, ніколи не забуду момент, коли навчився плавати. Парад до п'ятої річниці незалежності справив на мене величезне враження. Хотів би, щоб Україна розвивалася, і допомагати їй у цьому я буду, працюючи водієм таксі.

ВОЖДІ, МАБУТЬ, СТОМИЛИСЬ. А НАРОД?

СУБ'ЄКТИВНА ДУМКА ОГЛЯДАЧА

Незалежній Україні тринадцять. За цей час багато що змінилося, і чи не єдине, що залишилося незмінним, — це дискусії «про організацію системи влади в Україні» та їх учасники, котрі, втім, встигли по кілька разів змінити свої погляди на цю саму «організацію влади». А дехто додискутувався до того, що відверто пропонує так званим представникам еліт домовитися між собою і «освятити» цю домовленість під час всенародного референдуму. Тобто народові як головному носієві влади пропонується залишити роль підтанцьовки. Тому й не дивно, що народ давно втратив канву «дискусії» та цікавість до неї. І якщо так триватиме й далі, то зможемо говорити, що протягом тринадцяти років українці пройшли шлях від «народу без держави» до «держави без народу». Бо як іще назвати форму правління, де народ потрібен лише для «освячення» домовленостей еліт? Схоже, вожді остаточно стомились від народу.

Отже, що і як ми реформували раніше та чого у нас ще не було? Сильного парламенту? Був. На момент здобуття незалежності Україна, по суті, була парламентською республікою, а тогочасного Голову Верховної Ради Леоніда Кравчука і в Україні, і за кордоном інакше, як главу держави, не сприймали. Сильного Прем'єр-міністра? Також був. У 1992 році після приходу Леоніда Кучми на посаду глави уряду він, заявивши, що «відповідальність повинна бути персональною і в першу чергу прем'єра», попросив додаткових надзвичайних повноважень — аж до права зупиняти дію законів. І Верховна Рада, повіривши цим обіцянкам, ухвалила конституційною більшістю Закон «Про тимчасове зупинення повноважень Верховної Ради». У такий спосіб уряд Л. Кучми отримав право видавати декрети, які мали силу законів, та право зупиняти дію чинних законів. Чи можливий ще сильніший прем'єр? Та Л. Кучмі цього виявилося замало, і вже у 1993 році він звернувся до парламенту з пропозицією «запровадити спеціальний режим управління». «Дайте, шановні депутати, управлінські важелі хоча б до рівня району», — просив він. Проте на той час «декретотворці» уже вповні виявили управлінські здібності. Тому всю повноту влади знову спробував перебрати на себе Президент Л. Кравчук. «Президент бере на себе безпосереднє керівництво Кабінетом Міністрів, тобто очолює його», — заявляв він. Але ці спроби увінчалися достроковими виборами, і не останню роль у цьому відіграло 90-разове зростання цін. Проте й сам Л. Кравчук у 1992 році, до того, як поступився владою перед прем'єром Л. Кучмою, мав усі підстави для того, щоб вважатися сильним Президентом — дефакто на той час йшлося до утвердження президентської форми правління з чіткою структурою виконавчої вертикалі та з прем'єром — заступником президента. Чому Л. Кравчук не зважився до концентрації влади у своїх руках — питання до нього.

А от Л. Кучма у 1994 році після обрання Президентом відверто заявив, що хоче зосередити владу в своїх руках, бо фактично до цього була парламентсько-президентська республіка, «і вона довела свою нежиттєздатність». А заодно запропонував тепер уже Президентові надати право видавати укази, що мають силу закону. Пізніше, у 1995 році, Л. Кучма домігся права призначати Прем'єр-міністра та формувати уряд, підпорядкувавши собі обраних під час вільних виборів голів обласних рад. У такий спосіб Україна перетворилася на президентсько-парламентську республіку з акцентом на першій складовій. Чи цього не досить, щоб бути сильним Президентом? Але вже у 1996 році Л. Кучма заявив парламентаріям: «Мене як Президента не влаштовує, що державна політика на стадії її формування розпорошується між гілками законодавчої і виконавчої влади. Вона повинна і буде формуватися одним органом державної влади... Таким органом є Президент України». Перетворенню України на «президентську монархію» завадило ухвалення в 1996 році Конституції України, котру, як пам'ятаємо, називали найдемократичнішою у світі. Проте після обрання Л. Кучми на другий термін був референдум за «народною» ініціативою та епопея з намаганням імплементувати його результати, котрі, якщо у двох словах, зводилися до згортання парламентаризму як такого та до фактичного запровадження «президентської монархії». У зв'язку з цим протягом року на державному телебаченні народних депутатів інакше як «дармоїдами» не називали. Коли ж ця «народна ініціатива» не пройшла, з'явилася нова, а точніше, забута стара ідея «сильного прем'єра», котрий опирається на сильний парламент. Коло знову замкнулося.

Така ось простежується послідовна непослідовність політреформи, у котрій, щоправда, впадає в око один чинник — протягом останніх дванадцяти років проглядалося постійне намагання сконцентрувати владу. У цій ситуації не здаються нелогічними побоювання, що насправді за ідеєю «сильного прем'єра» приховується бажання владних еліт бачити на цій посаді Л. Кучму, котрий уже не може претендувати на пост Президента. Одне слово, все що було, — було і все, що має бути, — теж було. Очевидно, так буде доти, доки чиновники замість України громадян вибудовуватимуть Україну для самопроголошеної еліти.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

2 квітня ц. р. у Києві відкрився Всеукраїнський громадянський форум. У його роботі взяв участь Президент України Леонід Кучма.

Другий енергоблок Хмельницької АЕС підключено до енергомережі країни

Прогулянка під звуки маршу

(Початок на 1-й стор.).

З МАЙОРОМ ми мали зустрітися біля входу до поштамту. Нас попередили, що він буде у формі. Ну скільки може зустрітися майорів у радіусі двадцяти метрів, навіть на параді? Наближаючись до місця зустрічі, зрозуміли всю глибину своєї наївності. Майорів може бути багато, дуже багато — на місці нашої зустрічі збирався парадний підрозділ (для необізнаних — парадна «коробка» — 20х20, тобто 400 чоловік) Національної академії оборони України, що складається переважно з майорів. Їх було більш як дві сотні. Але нам пощастило: ми знайшли потрібного нам усього лише після тридцяти невдалих спроб...

ЗВЕДЕНИЙ ОРКЕСТР ВІДПОЧИВАВ. Музиканти, відігравши програму, чекали початку генеральної репетиції. Місце, де ще кілька хвилин тому стояв монолітний стрій, стало схоже на імпровізований бівуак. Люди розслабилися, присіли, зав'язалися розмови. Нашу увагу привернула невелика група симпатичних дівчат у військовій формі.

— Красунечки, а вас сюди яким вітром занесло?

Сміються:

— Йшли повз військкомат — і от...

— А якщо серйозно?

— Після закінчення музучилища постала проблема працевлаштування. Військовий оркестр — цілком нормальний варіант.

— І на чому граєте?

— На тарілках.

Справді, хіба може бути жінці щось ближче? (Хоча це вже чоловічий екстремізм).

— І багато вас?

— Чималенько.

— І всі на тарілках?

— Чому ж. І на кларнетах грають, і на саксофонах.

— А у вас перспективи росту які? Ну, приміром, можна перекваліфікуватися на барабан?

— Напевно, можна, але дуже вже він важкий.

— Удачі вам.

— І вам також.

Через кілька хвилин оркестр вишикувався. Гримнув марш.

УРОЧИСТА СТРОГІСТЬ древнього військового ритуалу немов поєднала волю понад п'яти тисяч учасників параду, змусила їх забути про багатоденні тренування (підготовка почалася 20 травня, але до цього пройшов відбір парадних підрозділів), зібратися і продемонструвати специфічний шарм, властивий колоні озброєних людей, котрі чітко виконують стройові вправи.

Можливо, саме ця атмосфера вплинула на настрій тих, з ким нам удалося поговорити в перервах між проходженнями, зробила їхні відповіді більш пафосними. Усі казали про бажання пройти якнайкраще, про хвилювання, про гордість.

БЕСІДА ЗІ «СТАРОЖИЛОМ» київських парадів командувачем батальйону курсантів Севастопольського військово-морського інституту ім. Нахімова капітаном першого рангу Анатолієм Шведчиковим, для якого нинішній парад десятий, обіцяла бути захопливою, але нашу розмову перервала команда, і дев'ятнадцять батальйонів завмерли перед початком нової репетиції, цього разу з участю міністра оборони.

ДЕРЖАВНИЙ ПРАПОР НАС ... ВРАЗИВ. Піднятий на флагштоку біля імпровізованої трибуни з двох вантажівок, красиво розвівався за цілковитого безвітря. За версією одного з колег, усередині флагштока прокладено повітропроводи, і полотнище обдувається за допомогою компресорів. Так це чи ні, зрештою, неважливо: вигляд ефектний.

РЕПЕТИЦІЯ ЗАКІНЧИЛАСЯ, війська залишили Хрещатик. Численні глядачі потягнулися до метро і зупинок транспорту. У черзі на «маршрутку» розмова тінейджерів немов дряпонула усередині.

— А що це вони? Все перекрили, в натурі, ні пройти, ні проїхати?

— То в них типу свято якесь...

Усе правильно, хлопці. Незабаром свято. Тільки не «типу», а справжнє. Мабуть, найголовніше. Для них, для нас, для вас — для всіх.

Олег ДЕНИСОВ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Миротворчий авангард

Оборонна доктрина нашої країни миролюбна. Саме цією ідеєю керуються українські миротворці, що у складі різних місій сприяють стабілізації світу в різних проблемних точках земної кулі: на Балканах, в Африці, на Сході... Українські контингенти входять до стабілізаційних сил НАТО і Тимчасових сил ООН. Україна — єдина держава серед пострадянських республік, що в основу своєї нової зовнішньої політики взяла миротворчість.

Українські батальйони — невід'ємна частина життя мирного населення Боснії, Косово, Лівану, Сьєрра-Леоне та ін. Тут вони працюють не тільки солдатами, а й психологами, педагогами, медиками, журналістами.

Щодня, щогодини наш солдат виконує функцію посла України. Він створює позитивний імідж державі, зводить базис довіри і поваги, на якому надалі можуть будуватися політичні й економічні інтереси України.

Наші військовослужбовці-контрактники залишають родини і їдуть виконувати миротворчу місію в основному через гроші і кар'єру. Хоч би де були миротворці, вони завжди на передовій. У штабі сил ООН вважають, що, якщо доручити будь-яку справу українцям, можна їх не контролювати — завдання буде виконано.

Дуже часто українці роблять небезпечну роботу, пов'язану з ризиком для життя, за яку не беруться інші (наприклад, знешкоджують мінні поля). Оплата праці наших миротворців одна з найнижчих у місії. А терміни служби, мабуть, найтриваліші.

За африканську екзотику наші військовослужбовці платять здоров'ям. Практично кожний перехворів на малярію. Ірак — окрема, далеко не світла, сторінка в літописі української миротворчості. Занадто дорогою ціною в цій гарячій крапці вдається виконувати свої обов'язки нашим хлопцям. Без сумніву, перебування там Укрбату — велика перевага України в політичному контексті. А в людському?

Ольга ВАУЛІНА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ТРИЗУБ — що означає символ цей?

Єдиної думки щодо значення цього символу учені не мають. Схожі знаки надто поширені майже у всіх древніх культурах від Єгипту і Греції до Індії, від Скандинавії до Месопотамії. А оскільки за більш як семитисячолітню історію мешканці нашого краю контактували з усіма цими цивілізаціями, то вони цілком могли запозичити чи передати і символ, і пов'язану з ним ідеологію.

Є понад сорок версій, що пояснюють походження тризуба. Одна з найрозповсюдженіших каже, що древній знак є містичним символом триєдності, тривимірності світу. Древнє тлумачення трійці пізніше було витіснене християнським про єдність Бога-Отця, Бога-Сина, Бога-Духа Святого.

Деякі дослідники вважають, що тризуб виник як світський чи військовий символ. У цьому разі він може бути стилізованим зображенням пікіруючого сокола, лука зі стрілою, сокири, якоря, верхівки скіпетра (до речі, скіпетр візантійських імператорів увінчувала фігура подібної форми) чи корони. Останню версію дуже докладно й аргументовано доводить наш читач з Тернополя Андрій Луців.

Ще одну версію умовно можна назвати господарською чи «майновою». Відповідно до неї тризуб бере початок від сарматських тамг — своєрідних логотипів певного кочового клану. Самі сармати могли запозичати неодмінний атрибут, що сподобався їм, у грецького бога морів Посейдона в Боспорському царстві, що розташовувалося в районі Керчі (тут, до речі, були знайдені найдавніші зображення тризуба).

Може, від сарматів тамга у вигляді тризуба перейшла до князівської династії нащадків Кия. Щоб продемонструвати свою легітимність, Рюриковичі, що змінили їх на київському престолі, почали використовувати його як символ власності, а пізніше і князівської влади.

В державному житті Київської Русі тризуб зображали на печатках, якими скріплювали міжнародні договори; на князівському майні. Крім того, бронзові чи срібні тризуби прикрашали пояси дружинників, зброю і прапори. Зображення тризуба також можна побачити на цеглинах кладки Десятинної церкви в Києві, на плитах Успенської церкви у Володимирі-Волинському, побудованої в другій половині XI століття.

Перша письмова згадка про тризуб належить до X століття: посли князя київського Ігоря (912—945 рр.) під час укладання договору з візантійцями пред'явили печатки з відповідним символом. До речі, дружина Ігоря — Ольга — розставляла князівські знаки по всій землі Київській аж до Новгорода. Про це згадується в «Повісті временних літ».

Перше відоме нам зображення є на печатці київського князя Святослава Ігоровича (загинув 972 р.). На ньому чітко вирізняється князівський знак у вигляді букви «Ш» — тобто тризуб. На монетах сина Святослава — великого князя київського Володимира (978—1015) зображені з одного боку портрет володаря, а з другого — тризуб і напис: «Володимир на столі, а це його срібло». Саме від них бере своє начертання державний символ нашої країни.

Артем ДМИТРЕНКО.

А починалась рейсом Відень—Львів

ТРАНСПОРТ

...Завдячуючи серпню, 24-го, вже другий рік поспіль професійне свято залізничники відзначатимуть 4 листопада

День цей встановлено з нагоди прибуття першого поїзда з Відня до Львова у 1861 році і початку регулярного залізничного руху на теренах нашої держави. І це сталося значно раніше, аніж у інших регіонах Півдня царської Росії...

До 2000 року галузь ледь животіла під тиском боргів до бюджету і з заробітної плати. Якщо чотири роки тому залізничники країни перше січня зустрічали з мільярдом гривень збитків, то минулий завершили з 324 мільйонами гривень прибутків. Тільки за рахунок програм, що діють на всіх залізницях, галузь за попередні три роки додатково одержала 9 млрд. грн. Нове керівництво «Укрзалізниці» вже кілька разів підвищувало заробітну плату працівникам, і сьогодні в середньому вона сягає тисячі гривень.

Вельми важливо і те, що, відроджуючи та оновлюючи залізничний транспорт, галузь стала своєрідним локомотивом з підняття багатьох вітчизняних заводів і фабрик, де розмістили свої замовлення. Нормою життя тут стали турбота про тих, хто перебуває на заслуженому відпочинку, навчається, потребує лікування та оздоровлення, добродійність, шефство над військовиками та об'єктами-новобудовами.

Символом надійного поступу провідної галузі країни є впровадження швидкісного залізничного руху і європейського сервісу, нове обличчя ще донедавна обшарпаних електро- та дизель-поїздів, фінансування та безпосередня участь у відродженні вітчизняного літако- й автомобілебудування, будівництві вокзалів, доріг і шляхопроводів, схожих на європейські, насамперед автостради від Києва до Одеси, а після неї — від Харкова до Сімферополя, моста через Дніпро та Дарницького вокзалу столиці.

Ще якихось чотири-п'ять років тому навряд чи хтось з нас міг уявити, що незабаром з Києва до Харкова або до Дніпропетровська чи Хмельницького можна буде вдвічі швидше дістатися і за світловий день з'їздити туди й назад. Або те, що на кордоні з Польщею буде впроваджено автоматичну систему переходу наших поїздів з широкої на вужчу, європейську, колію, внаслідок чого простій вагонів з пасажирами зменшиться майже на п'ять годин. Усе це сьогодні — реалії життя, які без нашої незалежності невідомо коли і здійснилися б...

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО...

Микола Яременко, сш № 61, Київ:

— У 2001 році в мене народився братик Діма, я дуже його люблю. Україна зробила великий крок уперед після прийняття Конституції.

У майбутньому я стану пожежником. А наша держава буде лідером серед європейських країн.

Щоб із «шиком»

Фото Юрія САФІРА.

У вихідні, коли зменшується потік автотранспорту центральними вулицями Рівного, можна побачити білу карету з білогривими кіньми. Карету часто замовляють молодята, щоб із «шиком» дістатися до ЗАГСу. А діти, їдучи в ній, почуваються немов у казці.

За кучера — 23-річний мешканець Рівного Володимир Кибала. Його карета і коні, любов до яких у дитинстві прищепив йому дідусь (першим щедрим подарунком онуку був кінь).

— Уперше я виїхав на вулиці Рівного рік тому, на День незалежності. І ось уже рік курсую вулицями міста, — каже Володимир Кибала.

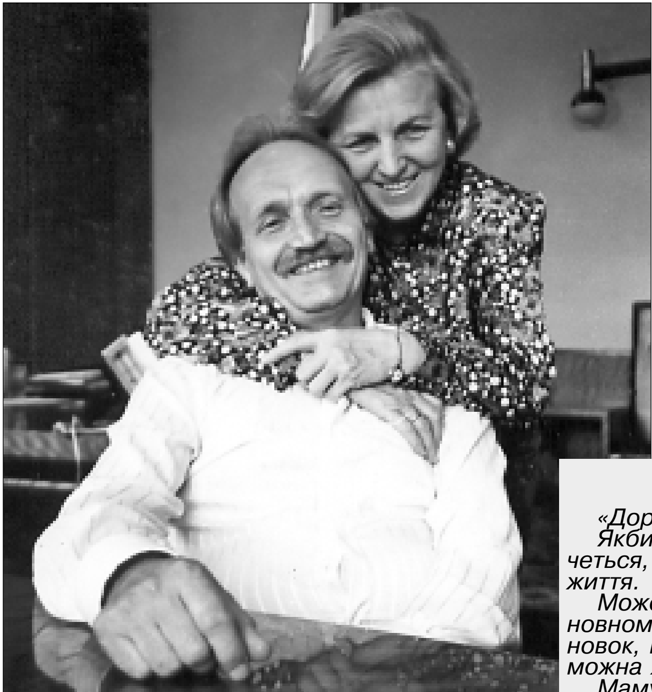
Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Тернії любові

Про дружин декабристів широкий загал знає більше, аніж про жінок, які супроводжували українських революціонерів, — матерів, дружин, сестер. Разом із чоловіцтвом вони простували на Голгофу: несли свій хрест і вірили. Це — ненаписана поки що сторінка нашої історії...

Під час цьогорічного вечора, присвяченого річниці загибелі В'ячеслава Чорновола, деякі обурені пані бурхливо висловлювали протест Атені Пашко, вдові. Мовляв, чому так багато трагічних нот заклав у сценарій режисер Лесь Танюк? Славко, казали вони, був би проти, адже за життя він був великим оптимістом. Так, був. Але ці нотатки все-таки присвячені болю і щему, а не переможним фанфарам. Бо інакше покоління синів та онуків не усвідомить високої ЦІНИ нинішнього дня...

Вони завжди вміли робити із буднів свято.

Перші демократичні вибори у Львові, 1990 рік. На «острові свободи» переміг В'ячеслав Чорновіл.

Атена Пашко не називає себе вдовою. Бо щодня розмовляє, радиться зі своїм чоловіком і другом. Нині дві люблячі жінки — дружина Атена і сестра Валентина Чорновіл — терпляче несуть хрест долі славної родини. Десятитомне видання творів Чорновола, підготовку котрого вони взяли на свої плечі, потребувало б солідної групи редакторів. Та доводиться обходитися переважно власними силами. Уже вийшли друком два томи. Схоже, В'ячеслав Максимович і досі комусь поперек горла. Зловмисник (кажуть, бомж) викрав із офісу РУХу 1800 книжок. Удалося повернути 1200.

В офісі РУХу нині прописався і Міжнародний благодійний фонд В'ячеслава Чорновола, котрий створила Атена Пашко. Тут-таки — меморіальна кімната-музей. За скляною вітриною — його закривавлений одяг і окуляри — німий докір і нагадування про загадкову автокатастрофу. Робота над творчою спадщиною Чорновола додає болю. Бо заново доводиться долати вже пройдений шлях. Третій том — «сакральний», бо присвячений листуванню. Численні листи з волі в зону і звідти — чи не найоб'єктивніше мірило ЦІНИ.

А цей лист матері помандрував до сина, що відбував заслання в Якутії, вже наступного, 1978, року.

«...Я думала, що цього року поїду до тебе, відвідаю, побачу, але там щось у тебе сталося, що тобі не дали побачення. За віщо тебе й так здорово покарано, та й ще карають. Це вже не знаю, чи доведеться нам бачитися. Здоров'я моє дуже погане, а тебе вже десь як запруть у те прокляте заслання, то я вже не дiжду ні їхати до тебе, ні ждати тебе додому. Це для мене дуже довго.

Прочитала я оце про Грабовського, його муки, поневіряння, знущання над ним. То в ньому бачу тебе, твої муки, кари, знущання.

Славіку, рідний, дорогий мій, думаю, що буду триматися, скільки могтиму і, може, ще й діжду зустрітися з тобою в своїй хаті.

Із листа матері (кінець 1977 року):

«Добрий день, дорогий мій синочку Славіку!

Моє сонечко, моя правдочко, мій горлику, моя пташечку в тяжкій неволі (...)

За що ж мене покарали так тобою. Нехай я не можу тебе побачити, хай би хоч словечка твої читала та рядочки перечитувала, обливала б їх своїми слізьми... Що ж це таке сталося? За віщо це таке велике горе спіткало тебе й нас, за віщо тобі така велика кара? Та нікому цього немає, інші їдуть на побачення й отримують листи, а ми ж їх позбавлені. А чого?

Славічок, чому заборонили писати додому листи? Убивці й ті пишуть листи й дотерміново звільняються й приїжджають. Що ж це сталося, що ти не маєш права писати батькам? А що ж ми винні? Валя на Жовтневі свята їздила на побачення до тебе, їй відмовили й навіть не сказали, яка причина цього, що не дали побачення.

Славічок, я ніколи не думала й не уявляла, що мені доведеться ходити попід тюрмою й заглядати попід грати, щоб побачити, почути твій голосочок, а воно й це неможливо.

Славік, дорогий мій синочку. Проси їх, нехай вони дозволять улітку, якщо доживу до того, щоб побачитися з тобою. Роки наші входять. І здоров'я входить...»

Із листа В'ячеслава Чорновола:

«Дорога моя, найдорожча у світі мамочко!

Якби тільки знала, як мені боляче, що Ти дуже хвора, і як страшенно хочеться, щоб Ти швидше одужала. Не знаю, що б за це віддав би, хоч кусок життя.

Може, Тобі допоможе трохи знання, що я вже на волі й що в мене в основному все добре. Дадуть мені якусь легку роботу, бо лікарі зробили висновок, що важкої мені не можна через хвору руку. Але це хвороба, з якою можна жити 100 років...

Мамусю, рідна, видужуй. Добре? Адже від Тебе самої це дуже багато залежить, від Твого спокою. Адже Ти не можеш не переживати й тим себе доводиш до важкого стану...

Щодня й багато про тебе думаю, може, це Тобі допоможе.

Обнімаю й цілую свою найдорожчу мамку.

Славко.»

Удома біда товчеться, весь час не виходить із хати...

Під час коротких зустрічей із найближчою людиною відбуваються зовсім інші виміри щастя. І хто б сказав, дивлячись на безмежно щасливі, осяяні радістю обличчя В'ячеслава та Атени на цих фотознімках, що біль, втрати і трагедії ані на крок не відступали від них. Навіть тоді, коли небо видавалося безхмарним. Він був у неї другим чоловіком. Вона — третьою дружиною. Вони видряпувалися що було сили на крутий пагорб спільної долі, яка була вщерть переповнена розлуками, випробуваннями. Зате якими були зустрічі!

— Ми побралися під час якутського заслання Славка, — розповідає Атена Пашко. — Коли якутка поставила нам платівку із весільним маршем Мендельсона, в мене сильно стиснулося серце, а в нього очі наповнилися слізьми. Дорогою він збирав іван-чай. Це й був мій весільний букет. Удома ми сіли за стіл і я жартома почала розсаджувати гостей, хоча нас було тільки двоє. Це було найкраще із весіль, про котре можна мріяти. Заполярне сонце не заходило й не заходило... Ми вміли із буднів робити свято. Моя поезія розцвіла, вибухнула при ньому. Навіть коли шість років він був під замком і ми не мали побачень, я не могла й подумати про когось іншого.

Атена була щаслива від усвідомлення того, що аристократ духу — поряд. Однак її вірші, присвячені коханому, мають присмак полину. Навіть тоді, коли вже в незалежній Україні вони постійно були разом — удома й на людях, у родинних буднях й публічній діяльності, — її поетична муза була сповнена якогось тривожного передчуття.

Ти тут, ти поруч. Ти завжди.
Тебе не треба викликати в пам'яті.
Ти тут.
Ти зливаєшся з моїм віддихом,
З биттям мого серця.
Чуєш, дзвони... дзвони... дзвони —
Наші душі.
Хай дзвонять дзвони.
Минуле, теперішнє і навіть майбутнє —
все тут, все тепер.
Розіб'ється дзвін? Чий скоріше?
А якщо мій?
Від своєї сили, від свойого ж биття
розіб'ється. Від своєї пісні, від свойого
дзвону, від своєї вагомости.
А тим часом вмовкне дзвін твоєї душі.
Слухай, — дзвони, дзвони, дзвони...

Того страшного дня, 25 березня, «вдарили у дзвони» мобільні телефони. О пів на одинадцяту вечора В'ячеслав сказав по телефону дружині: «Приїду і все розповім».

О пів на дванадцяту Атена відчула в помешканні холодний вітер. Думала, відчинилося вікно. Та ні, все зачинено. Запалила свічку, привезену з Єрусалима й почала молитися. Телефонувала В'ячеславові на мобільний й чула у відповідь: «Абонент тимчасово недоступний».

— Повторюю собі заспокійливе слово «тимчасово» і дзвоню, дзвоню. Удовенко не відповідає, Кендзьор не відповідає... А свічка капає, капає. О пів на третю ночі додзвонилася до Косіва. «Ми до тебе зараз приїдемо», — каже. Я їм двері не відчиняла. Я нічого не хотіла знати, хоча все вже знала. Ходила коридором і голосно кричала: цього не може бути!!! Потому, коли прала його костюм, який тепер у музеї, руки були по лікті у крові...

Атена не розпрощалася з поезією.

Карпати, 1972 рік. Щасливе літо між першим і другим арештами Чорновола.

Просто рядки стали короткими, як постріл:

Коли затуляю вікна шторами,
Опиняюся в рамках твоїх портретів...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів—Київ—Львів.

«МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО...»

Спочатку не міг зрозуміти, чому це в Сашка неприхований смуток в очах. І обличчя не по-дитячому серйозне. Прийшов хлопчик на зустріч разом із бабусею — Валентиною Володимирівною. Вона й відкрила таємницю: в онука трагічно загинула мати, і тепер виховує його сама. А нещодавно помер і дідусь, який був для нього, як кажуть, другом і порадником.

Сашко Куценко, **учень 8-Б класу Вінницької загальноосвітньої школи № 6,** любить точні науки. Мріє стати програмістом. Каже, що хотів би придумати програму, за якою людям в Україні жилося б краще. Хоча, на його думку, дорослі самі могли б для цього багато що зробити. Лише б захотіли. Що саме? Та хоча б не крали стільки. «А хіба можна так безтолково прокладати дороги, як зробили у Кожанці, — каже Сашко. — Щоб на ній не збиралися калюжі, варто було проїжджу частину вимостити трохи опукліше, тоді вода стікала б на обочину...»

Погані враження, але що є, то є. Зате героїчне минуле України, про що Сашко частково довідався під час екскурсій до Кам'янця-Подільського й Умані, запам'ятається, мабуть, на все життя. Якби нинішнє покоління так самовіддано працювало, як попередні боронили свою державу!.. Саме такого майбутнього («Щоб держава була працьовита») хочеться моєму 13-літньому співрозмовнику.

— У моєму житті найголовніша подія сталася, коли мені на день народження подарували сибірського кота, — каже **Женя Александровська із Вознесенська Миколаївської області.** — Мені тоді було десять років.

А в житті країни, напевно, важливо, коли батькам вчасно платять зарплату. Тепер з цим уже ліпше. Але все одно хочеться, щоб вони заробляли більше.

Коли виросту, обов'язково вступлю до юридичного інституту. Хочу бути юристом і захищати права людей.

У країні незабаром президентські вибори. І мені хотілося б, щоб новий президент був кращий за нинішнього, щоб люди стали жити по-людськи. А ще хочу, щоб на вулицях не було жебраків, бомжів і безпритульних тварин.

Треті за могутністю і перші за наївністю

Нас можна вважати «восьмим дивом світу»! Такого народи Старого і Нового світів ще не бачили — одностороннього, цілковитого і майже добровільно-безумовного ядерного роззброєння однієї з найбільших в Європі держав.

Пригадаймо, після розпаду СРСР Україні, крім тактичної ядерної зброї, дістався третій у світі за могутністю стратегічний ядерний кулак. 176 шахтно-пускових установок міжконтинентальних балістичних ракет, 44 стратегічні бомбардувальники з 1068 крилатими ракетами повітряного базування на «борту». Всесвітньо відома проектувальна і виробнича база міжконтинентальних ракет на Дніпропетровщині, що свого часу забезпечувала ракетно-ядерний паритет супердержав СРСР та США. Харківський «Електронмаш» («Хартрон») — один із трьох у колишньому СРСР головних розробників систем керування для ракет і космічних кораблів. «Фірма Антонова» в Києві, здатна створити літаки — «повітряні старти» для балістичних ракет. Східний гірничо-збагачувальний комбінат і копальні урану під Жовтими Водами...

Отримавши де-факто і де-юре статус ядерної держави, самим українцям залишалося тверезо оцінити це багатство і взяти курс на «ядерний клуб». Не без того, щоб, з огляду на політичні та економічні реалії, поступово скорочувати цей арсенал паритетно з іншими ядерними державами.

Натомість вийшла «КАПУТуляція». Майже по-біблійному. Спочатку було слово. У Декларації про державний суверенітет ми заявили про своє без'ядерне, позаблокове майбутнє. Восени 1991-го наш «сп'янілий від волі» парламент підтвердив ці наміри заявою про без'ядерний статус України. Зауважте, йшлося про наміри стати без'ядерними, тобто про декларативний документ, а не про закон, що зобов'язує будь-який державний орган до негайної дії... Але й цього стачило, адже наші наміри лягли в русло інтересів двох світових держав-можновладців — Росії і Америки.

Спочатку в нас видурили тактичні ядерні боєзаряди. Тодішній Президент і Верховний Головнокомандувач ЗС Л. Кравчук підписав угоду про вивезення тактичних ядерних боєзарядів на центральні передзаводські склади. Лише одиниці в Україні знали, що ті склади розташовані за межами нашої держави — у Підмосков'ї. (Мине десять років, і ми почуємо про відзначення у Вашингтоні ювілею американсько-російської програми «ВОУНОУ». Москва на мільярди доларів продала Вашингтону високозбагачений уран з тактичних боєзарядів, у тому числі й з українських.)

Ми, наче зомбовані, нищили свій стратегічний ракетно-ядерний щит, попри територіальні претензії однієї із держав-гарантів на Кримський півострів і базу Чорноморського флоту, не помічаючи привласнення нашої частки золотовалютних запасів, закордонного майна... І попри очевидну тенденцію світової політики — ставку на силу.

Чільнику лише однієї з трьох гілок державної влади — Верховній Раді України — вдалося гучно «кишнути» на доморощених і закордонних «голубів миру». Восени 1993-го наш парламент ратифікував «СТАРТ-1» з десятком застережень і відклав ратифікацію Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Він погодився на скорочення 36 відсотків носіїв ядерної зброї і 42 відсотків боєзарядів. Застороги залишилися, а ракетно-ядерного щита немає. Восени 2001-го під час підриву останньої бойової ШПУ натовські та російські чиновники в погонах тішилися, наче діти. А як почувався наш Верховний Головнокомандувач — ракетобудівник за фахом?!

Обіцяного обміну «ракетні містечка — на житло для офіцерських сімей» не вийшло. Перековування ракет на рала — також. Світові можновладці витратили на наш ракетно-ядерний «стриптиз» півмільярда американських доларів. З них левова частка пішла приватним фірмочкам-ліквідаторам, заснованим — серед інших — генеральською ріднею з Вінниці, де базувався штаб 43-ї ракетної армії.

Ми залишилися наодинці з проблемами збереження тисяч тонн надтоксичного пального з ракет і знищення твердопаливних двигунів МБР SS-24 «Скальпель» (американці несподівано припинили фінансування програми). Наші політичні гаранти розгорнули черговий виток ракетно-ядерного озброєння...

У нас не просто відібрали ракетно-ядерний щит, на нашому прикладі ховають надію людства на одностороннє і добровільне роззброєння котроїсь з держав найближчими десятиліттями. Панове диваки-земляки з «восьмого дива», чи, бува, не замислювалися, чому українську державу не ставлять за взірець у світовій політиці, не виокремлюють її благородної ролі в анналах всесвітньої історії? Бо кажучи про жертовність українців заради миру на планеті Земля, довелося б засвідчити, що після цього Україна стала заможнішою й авторитетнішою державою. А це вже було б спробою віднести нас до «дев'ятого дива»...

Анатолій БЕНЬ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Отаманська родина

«Тут, в Холодному Яру, в 1918—22 рр. українці на чолі з отаманами Чучупаками підняли повстання за свободу українського народу. Вічна слава Холодноярським Героям!», — викарбувано на сірому граніті

ІСТОРІЯ

Жінка, спираючись на ціпок, підходить до каменя і кладе на нього пучок червоної калини. Це 87-літня Лідія Чучупак, донька начальника штабу полку гайдамаків Петра Чучупака, небога головного отамана Холодного Яру Василя Чучупака. Вона приїхала з Києва. Щоб побувати на місці, де холодноярський ліс востаннє бачив живими її батька і дядька. Щоб побути на самоті з цим узліссям, з хутірцем, з Мельниками, які й досі пам'ятають сліди маленької Ліди. Щоб походити по землі, яку зросили і її гіркі дитячі сльози.

Осиротіла отаманська родина: у центрі дід Степан та баба Оксана.

З роману Юрія Горліс–Горського «Холодний Яр»:

«Над Чучупаковою хатою в'ється дим — догоряє покриття. В задимлених сінях, присипаний з горища чорною золою, в одній білизні лежав отаман Василь Чучупака. Руки широко розкинено. Уста й сіро-блакитні очі широко розкриті. Здавалося, що вся його струнка юнацька постать застигла в могутньому, нечуваному крикові, — чи то перестороги, чи протесту, що догоряє рідна стріха, що обличчя, після смерті вже, вкрили синяки від ударів кольбами... Збоку, на щаблеві драбини, теж покрита грубими чорними цятками золи, сиділа, заломивши руки, старенька Чучупашиха. Обличчя біле, як крейда. Широко відкриті, сухі, застиглі в якомусь дивному виразі очі — втоплені в обличчя мертвого сина...

Начальник штабу полку гайдамаків Холодного Яру Петро Чучупак.

Маленька Ліда Чучупак, 1920 рік.

Колишня київська вчителька Лідія Петрівна Чучупак, хранителька роду, розповідає сповнену героїзму і трагедії історію своєї сім'ї.

«І слава Богу, — молиться, — час правди настав»

...Над річкою Сріблянкою, яка навесні збирає всі струмки з Чучупаківського яру, стояли наприкінці дев'ятнадцятого століття три двори братів: Степана, Юхима і Олександра. Їхній батько, Григорій, роботящий і розсудливий чоловік, наділив кожному з синів по дві десятини землі — «на розвід». Будете, мовляв, діти, з розумом господарювати, то додасться і землі, й худоби.

Найкремезніший, гарний на вроду Степан побрався з кароокою, меткою дочкою суботівського дяка Сидора Лівицького. Оксана була працьовитою, чепурною господинею, яка швидко давала лад у хаті й на обійсті. Народила вона Степанові дочку і п'ятеро синів. Вихована при подовій церкві гетьмана Богдана Хмельницького Оксана з повагою ставилася до освічених людей. Разом з чоловіком вони старалися, щоб прилучити синів до науки.

Першим пішов до школи найстарший — Петро. Він вчився дуже добре у церковнопарафіяльній школі. Мав сильний, гарний голос, і місцевий священик Василь Базилевич забрав його співати до церковного хору. А батькам порекомендував віддати сина до Головківської учительської школи.

Шість кілометрів щодня ходив Петро з Мельників «вчитися на вчителя». А ще — грати на роялі, скрипці. Навчання йому давалося легко, він через три роки успішно закінчив школу і чудово грав на музичних інструментах. Його призначили вчителем у село Вербівку Чигиринського повіту. Квартирував Петро у місцевої поміщиці, котра вважалася не тільки великою шанувальницею прекрасного, а й добродійницею. І це було справді так. Вражена талантом молодого вчителя, його незрівнянної краси голосом стара поміщиця порадила хлопцеві вступати до консерваторії. Петро успішно склав іспити й став студентом. Грошима йому допомагали батьки і та сама вербівська меценатка. Крім того, зваживши на його здібності та вчительський досвід, Петра запросили викладати співи у третьому міському двокласному училищі.

«У 1913 році, — пригадувала Лідія Петрівна Чучупак, — мій тато познайомився з моєю мамою. Вона працювала у кондитерській на Хрещатику. Тато приїжджав на побачення на візнику, з букетом квітів... Того самого року закохані одружилися. У 1914 році тата забрали на фронт, а в березні п'ятнадцятого року народилася я...»

На фронті воювали й Орест, Олекса, Василь. Тільки найменший, підліток Дем'ян, був удома з батьками. Орест загинув у боях першої світової. У званні прапорщиків з чималим досвідом військової справи повернулися до рідних Мельників Олекса та Василь. І знову, як і до війни, пішли вчителювати.

Лідія Чучупак-Завалішина на вечорі вшанування пам'яті Василя Чучупака у Києві, 2004 рік.

Настав 1918 рік. Згідно з Брест-Литовським договором в Україну прийшли німецькі війська. Почалися контрибуції. Забирали збіжжя, полотно, худобу. За німцями посунули білогвардійці, більшовики... Всі грабували господарства, ще й намагалися принизити українського селянина-трударя. І тоді в нього закипіла козацько-гайдамацька кров... До загону самооборони, створеного Олексою і Василем, почали записуватися чоловіки з Мельників, Головківки, Лубенець, Медведівки. З Києва, де стало дуже важко жити, повернувся з сім'єю Петро. Загін вже через кілька місяців переріс у полк. Василя обрали головним отаманом. Петра — начальником штабу. Почалась холодноярська епопея, найгероїчніша сторінка Української національно-визвольної революції...

«У Мельниках я прожила лише кілька років, але побачене і почуте там, самовіддана праця людей, народні звичаї закарбувалося у дитячій пам'яті на все життя», — пригадує Лідія Петрівна Чучупак.

Та найдорожче я взяла з дідусевої та бабусиної оселі з собою — повагу до людей праці, до свого чесного і гордого роду. Попереду у мене було довге, сповнене драматизму і невпинної праці життя.

Видно, Богом наречено родині Чучупаків боротися, але не знати справжнього щастя. Лише тепер, у свої більш як 80 років, я щаслива уже тим, що не боюся сказати, хто я є насправді.

«Я щаслива, що дожила до цих днів...»

Єдиним живим із п'яти синів Степана та Оксани Чучупак залишився найменший — Дем'ян. Йому, рідному братові холодноярських отаманів, судилася сповнена поневірянь та випробувань життєва дорога. **Ось що розповіла про свою родину дочка Дем'яна Степановича Чучупака Валентина Чучупак-Мартинюк:**

«Моє дитинство пройшло у Мельниках. Наприкінці двадцятих років ми жили на старому дворищі у центрі села, де тепер колгоспні ферми. Раніше тут були хати дідів Степана, Юхима і Григорія. У 30-ті роки «Чучупаківське кодло» треба було знищити, і всю нашу родину переселили з центру села.

Мама і тато вчителювали у мельничанській школі. У 1932—33 роках ми пережили голод, як і всі мельничани.

Казали, що в нашому селі загинуло від голоду 500 чоловік.

Батька весь час переслідували сільські комуністи. На педагогічній конференції у Чигирині виступили вчителі з Мельників із заявою, що потрібно «викорчовувати бандитське коріння», і тата звільнили з роботи.

— Родині довелося переїжджати з місця на місце багато разів, за ними стежили, викликали до КДБ, провокували, — розповідає Валентина Чучупак-Мартинюк.

Валентина Дем'янівна згадує свою юність, що пройшла під наглядом КДБ: студентка Дрогобицького педінституту, а згодом Львівського університету відчула на собі переслідування і всі роки потому і на Тернопільщині, і в Рівному, де поховані й тато, й мама. Пам'ятає, як приїжджала до Мельників у 1956 році: « Діда Степана вже не було в живих. А бабуся Оксана була дуже стара — їй, казали, виповнилося сто років. При мені, на день Спаса, бабуся померла. Поховали ми її недалеко від могили дядька Василя...»

Торік у центрі Мельників відкривали пам'ятник холодноярським героям. «Я щаслива, що дожила до цих днів, до часу історичної правди. Коли люди вклоняються безстрашності, мужності, лицарському, чесному імені моїх дядьків. Душі отаманів літають у небі над Холодним Яром, над річкою Сріблянкою і лісом. Вони радіють, втішаються, що ми згадуємо, пишаємося ними... Слава Україні, за яку склали голови козаки-гайдамаки!» — такими словами Валентина Дем'янівна промовила крізь сльози до побратимів.

«Героям слава!» — немов гуркіт грому пронеслось над могутнім урочищем. «Слава, слава...» — довго повторювала луна у найдальших і найглибших улоговинах Холодного Яру.

Лідія ТИТАРЕНКО.

(Фото з родинного архіву Чучупаків та автора).

На межі зникнення з геополітичної мапи

Єтака усталена теза, практично аксіома: головне геополітичне значення поновлення в 1991 році української незалежності й подальшого існування нашої держави полягає в тому, що справді незалежна Україна унеможливлює відродження нової російської імперії в будь-яких її іпостасях. Проте останнім часом Україна впевнено й швидко вповзає під не вельми презентабельного кожуха російського політичного та економічного впливу.

Узаконений у квітні цього року вступ до Єдиного економічного простору з Росією, Білоруссю й Казахстаном, де Москва гарантовано матиме домінуючу роль; монополізація українського ринку енергоносіїв російськими компаніями, всі можливі наслідки чого наочно довело стрімке травневе підвищення цін на пальне; фактично відмова від розв'язання просто кричущої потреби диверсифікації джерел постачання енергоносіїв та здача росіянам нафтопроводу Одеса—Броди; сумнівний продаж стратегічних об'єктів російським компаніям — усе це та багато що інше ставить під величезний сумнів здатність України зберегти економічну незалежність уже в найближчому майбутньому.

Внутрішній розвиток України, чия влада чітко усвідомлює свою цілковиту чужість європейським цінностям і власну несумісність з такими поняттями, як демократія, права людини, громадянське суспільство, — все це призводить до посилення політичної залежності від Росії, де шукають і знаходять розуміння та підтримку наші державні мужі. Отож подальше брутальне звуження демократичних прав і свобод лише поглиблює прірву між Україною та Європою, що цілком вигідно Москві: вона незмінно підтримує й заохочує такі процеси всіма доступними їй способами. «Об'єднуючись, ми підвищуємо нашу конкурентоспроможність. Це розуміємо не лише ми, але й серйозні люди, наші партнери «за бугром». Їхня агентура і всередині наших країн, і поза ними всіляко намагається скомпрометувати інтеграцію Росії та України», — заявив на останній з Леонідом Кучмою зустрічі російський президент Володимир Путін, когось змусивши пригадати риторику часів «холодної війни», а когось — «блатний» жаргон. Цю заяву Путін зробив саме того дня, коли стало відомо про вилучення з української військової доктрини положень, що стосуються вступу нашої держави до НАТО та Європейського союзу як мети.

Цього року Росія має унікальну можливість прибрати до рук «контрольний пакет» акцій української незалежності. Щоб зрозуміти, кого в Москві бачать людиною, здатною остаточно повернути Україну під незаперечний кремлівський вплив, варто погортати російські газети та подивитися російське телебачення.

Але оскільки за старою радянською традицією (яка процвітає і в незалежній Україні) перед великими державними святами слід випромінювати оптимізм, то не можна не зазначити: у будь-якому разі Україна як держава навряд чи зникне з географічної карти світу. Навряд чи стануть можливі нові союзи чи «возз'єднання» — зараз XXI століття, є значно сучасніші та дешевші способи тримати на короткому повідку слухняного сателіта. І День незалежності, і синьо-жовтий прапор, і «Ще не вмерла...» — все буде дозволено і гратиме таку роль, як червоні шаровари за радянських часів. Ті, кому цього досить, можуть не турбуватися.

Протягом останнього року Україна стрімко втрачає своє справді унікальне геополітичне значення. Втрачає і надію вирватися з євразійського полону й повернутися до великого європейського дому. Не розширення Європейського союзу, а поновлення російської імперії, критичне збільшення впливу Москви на економіку, внутрішню та зовнішню політику нашої держави — ось що реально будує ту стіну чи завісу, які можуть закрити Україні шлях до об'єднаної Європи. Власне, вже майже закрили. І якщо з географічної мапи світу Україна навряд чи зникне, то на геополітичній її вже добряче затерли.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Від автора: автор не є агентом «партнерів з-за бугра», а висловлює винятково власну точку зору.

Колаж Олексія КУСТОВСЬКОГО.

МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО...

Учневі Рівненської школи №27 Олексію Рудюку найбільше запам'ятались його... дні народження.

— Тоді у місті панує святкова атмосфера. А мене, як і ще десятьох моїх ровесників з нашого міста, які народились 24 серпня 1991 року, вітають не лише друзі, рідні, а й міський голова Рівного Віктор Анатолійович Чайка. І, звичайно, вручає подарунки. Торік я одержав ролики, позаторік побував на екскурсії у Києві.

— Якою ти хотів би бачити Україну?

— Чистою, зеленою, без екологічних проблем, — сказав Олексій Рудюк.

— Найважливіша подія в моєму житті? — **замислився Дмитрик Ващенко з Новоукраїнки, що на Кіровоградщині.** — Не знаю. Але мені дуже подобається відпочивати на морі.

Найголовніше, що Україна стала незалежною державою, що ми самі можемо вирішувати внутрішні справи. Проте з нами у світі мало рахуються. Хочу, щоб нашу країну знали не лише завдяки братам Кличкам чи Руслані. Щоб нас справді поважали в усьому світі. Тому що українці на це заслуговують.

Антоніна Губич, учениця 8 класу столичної гімназії № 315 з поглибленим вивченням іноземних мов:

— Пишаюся, що народилася в рік, коли було проголошено незалежність нашої держави. Люди завжди прагнули бути незалежними.

Себе в майбутньому бачу опорою для батьків та держави.

ТАЄМНИЧА, БАРВИСТА, НЕОСЯЖНА, ДОВГОВІЧНА

манить у подорожі за моря в чужі краї-міста наша матінка-Земля — тема сорок дев'ятої виставки квітів, присвяченої Дню незалежності України, в Печерському ландшафтному парку столиці. Кожен витвір — погляд автора на країну, що дісталася за жеребом. Хто переможе — вирішить журі. Підготовка до виставки почалася ще навесні, а тепер, коли до її відкриття часу залишилося зовсім небагато (конкурс відбуватиметься у неділю), працюють увесь світловий день, а іноді — і при світлі фар. Це буде видовище!

Більшість фірм уже «застовпила» ділянку.

А отак набирають силу квіткові води Ніагари.

Цьому слонові-газонові від «зеленників» Оболоні випаде, кажуть, доля візника-фотомоделі. Люди! Побережіть слона...

Бик-екстремал кидається всією своєю масою на мулету і... І нічого не відбувається. Він веде двобій сам — тореадора на арені немає. Втім, тварину це не бентежить, тореро з'явиться пізніше і завершить композицію, що символізує Іспанію.

Для того, щоб побачити піраміди і сфінкса, не обов'язково їхати до Єгипту.

Для віденського вальсу потрібен Штраус, дунайські хвилі і прекрасна дама, плаття для якої «шиють» майстри Шевченківського району.

Витвори потребують любові! Їх потрібно плекати: поливати, захищати від сонця, підстригати. І лагідно з ними розмовляти. Тоді вони відкриють вам свої таємниці.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Сумна й оптимістична її доля

Атомна енергетика у незаперечних цифрах і доказових фактах

Без жодного перебільшення можна твердити: 90-ті роки минулого століття — сумна сторінка «біографії» української атомної енергетики. Втім, смертельного удару по ній ще за радянських часів, у незабутньому 1986 році, завдала аварія на четвертому блоці Чорнобильської АЕС. На первістку молодої для України енергетичної галузі. Адже перший блок цієї станції, нагадаю, було введено в промислову експлуатацію 1977 року.

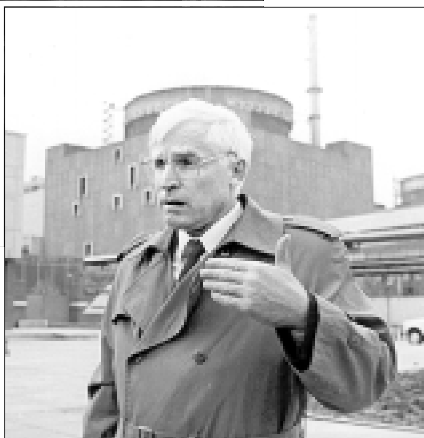
І все-таки в 1991-му в Україні успішно працювали 15 ядерних блоків на п'яти атомних електростанціях. Та того року ще «дитяча» атомна галузь зазнає нового прикрого удару — після завданої пожежею в машинному залі шкоди довелося зупиняти 2-й блок Чорнобильської АЕС. У 1996-му за рішенням уряду зупиняють 1-й енергоблок. Той самий, що започаткував народження української атомної енергетики. І ось, як усім добре відомо, наприкінці 2000 року ЧАЕС повністю припиняє своє існування. На вимогу світової спільноти і через технічну необхідність, на думку багатьох фахівців, станцію, у якої мало б бути велике майбутнє (будували ще два блоки), переводять у стадію зняття з експлуатації. Тобто поховання...

Та не тільки аварія 1986 року стала згубною у 90-ті для Чорнобильської станції і всієї нашої атомної енергетики. Міцним «зашморгом» для неї був і мораторій тодішньої Верховної Ради України на будівництво нових АЕС на території країни. Скасування у жовтні 1993-го цієї заборони відкрило дихання галузі. Відновлюються роботи з введення в експлуатацію 6-го блока Запорізької, 4-го — Рівненської та 2-го Хмельницької АЕС.

І ось жовтень 1995 року. Здійснюється енергетичний пуск 6-го блока Запорізької АЕС. Не Чорнобильська, як планувалося, а ЗАЕС стає найбільшою в Європі. Цікаво, що добудову, завершальні монтажно-пускові роботи проводять на блоці силами самої станції. За рішенням трудового колективу тодішній генеральний директор станції Володимир Бронников не допустив розтягнення обладнання, було збережено великий відсоток готовності блока.

Проста арифметика свідчить: на початок серпня нинішнього року в Україні експлуатувалося 13 енергоблоків на чотирьох АЕС. Такий прикрий і сумний наслідок Чорнобильської катастрофи. І дії мораторію, котрий завдав не меншої шкоди ядерній енергетиці.

8 серпня 2004 року — приємна й світла подія. Новий і впевнений крок до подальшого розвитку нашої атомної енергетики. Здійснюється пуск 2-го енергоблока Хмельницької АЕС. Без очікуваної обіцянки Заходу, попри закиди, що самостійна Україна ще не здатна реалізовувати такі складні технічні рішення й технологічні завдання. Йдеться передусім про забезпечення безпеки роботи нового енергоблока.

Невдовзі, після усунення певних технічних негараздів, проведення планових робіт, передбачених графіком освоєння проектної потужності, цей мільйонник запрацює на всю свою силу і міць.

З початку серпня в офіційних зведеннях фігурує: на атомних станціях України в роботі вже 14 енергоблоків... Невдовзі їх кількість зросте. На черзі, орієнтовно наприкінці вересня, має бути запущено 4-й енергоблок Рівненської. Потім НАЕК «Енергоатом» планує поновити будівельно-монтажні роботи на 3-му та 4-му блоках Хмельницької АЕС.

Отже, вітчизняна атомна енергетика оживає, вона на підйомі. У неї оптимістичне завтра.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

На знімках: панорама Запорізької АЕС; Володимир Бронніков.

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Металургійна голка

Мало хто пам'ятає, але одним з аргументів потреби в реставрації капіталізму в Україні був перекіс нашої економіки у бік важкої індустрії. Мовляв, хоч би скільки ми виробляли чавуну і сталі на душу населення у країні, життя наше від цього не поліпшиться.

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (Укрінформ).

Як і колись, провідне місце у вітчизняному виробництві посідає ЧМ. Тільки от якщо раніше до 85 відсотків її продукції використовували усередині країни, то сьогодні все навпаки: експорт металу став економічним наркотиком і для галузі, і для держави. Та ось торгуємо ми у кращому разі слябами і заготовкою для сортового прокату. У гіршому — взагалі металобрухтом. Якого, до слова, у країні практично вже не залишилося. Виготовлення арматури і катанки за міжнародними стандартами (у сенсі упаковування і маркірування) на знаменитій «Криворіжсталі» вважається мало не подвигом. А калібрований прокат залишається золотою мрією ідіота...

Проте тимчасове зменшення фіскального гніту (процентних ставок з ПДВ і податку на прибуток), списання віртуальних (у розумінні неможливості покриття) бюджетних недоїмок обернулися надходженням до скарбниці від металургів реальних платежів.

Саме зароблені металургами гроші стабілізували і внутрішній, і зовнішній державний борг. Саме металурги забезпечили сьогоднішні темпи зростання ВВП та виробництва. І за це їм низький уклін.

Питання, чи надовго? Аж ніяк ні. Уже сьогодні темпи зростання виробництва різко знизилися. У наших керманичів учора забракло політичної волі перевести на «експеримент», точніше створити нормальні економічні умови для внутрішніх споживачів металопродукції.

Поповзли вгору ціни на енергоносії, електроенергію, транспортні перевезення тощо. Усім, зокрема і державі, що згорнула експеримент, захотілося урвати додаткову частку від металургійного пирога.

Одержуваних прибутків для технологічного переоснащення галузі, як і колись, катастрофічно не вистачало. Власні ресурси, раніше нагромаджені в офшорах і завезені в країну за мудрими схемами приватними компаніями, котрі стали господарями приватизованих підприємств, скінчилися. Банківські ставки на кредити, як і раніше, для реального виробника непосильні. Левова частка інвестицій на металокомбінатах і заводах йде на капітальні ремонти і підтримку у дії потужностей, котрі виробляють ... ті самі напівфабрикати!

Конкурентоспроможність на зовнішньому ринку підтримується знов-таки антисоціальним економічним допінгом —дешевиною робочої сили. Якщо в 1990 році частка оплати праці в собівартості тонни виробленого в Україні металу становила 18—24 відсотки, то сьогодні — не вище 8 відсотків. Ціна на металургійну калібровану продукцію (на ті самі колісні пари, рейки, стрілочні переводи, прокат для машинобудівників тощо) на внутрішньому ринку цього року зросли багаторазово, що автоматично звужує платоспроможний внутрішній попит, і так задавлений «чистотою і прозорістю» економічної політики, здійснюваної державою. То, може, час цю політику докорінно змінити?

Ігор НАУМЕНКО.

МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО...

Ігор Помаз, ліцей № 38, Київ: — Шрам від видаленого апендициту завжди нагадуватиме мені про операцію. Хочу виїхати за кордон — у нашій державі нема чого робити.

— Днями забив два класних голи: один — головою, другий — коліном через себе, — ділиться успіхом **Максим Збаразський, з села Зарічани Житомирського району Житомирської області.** — В Україні мене вражає велика кількість катастроф. Але вірю, що наше майбутнє буде хорошим — з безплатним проїздом для пенсіонерів і не такими високими цінами в магазинах. А своє власне життя я влаштую сам.

Налягаймо на весла!

Згадую літо 1994 року — розпал економічної кризи, інфляції. На парламентській трибуні у ранзі ще кандидата на посаду Прем'єр-міністра України стояв мудрий радянський апаратник, колишній голова Держплану і Ради Міністрів УРСР Віталій Андрійович Масол. Мабуть, краще за нього зсередини економіку колишнього Союзу не знав ніхто. Тоді, я це чув у сесійній залі, він сказав те, чого від нього очікували не всі. Що Україна має й надалі розвиватися як незалежна, самостійна і правова держава на основі ринкових відносин. І йому аплодували.

Запитують, скільки і чого втратили громадяни СРСР? Утім, мова не про втрачені назавжди заощадження (до речі, чимало облігацій державних позик СРСР так і лишилися не погашені). А про головне — можливість жити за іншими стандартами, завдяки розвиткові приватної і корпоративної ініціативи. Мова про те, чого грішми й не оцінити: згадаймо брудні підсобки магазинів, з яких ми виносили суху ковбасу, наївно вважаючи її делікатесом.

Мова про незалежність, синонімом якої є гідність. Коли одним із найбільших страхів людини в сучасній Україні є наближення пенсійного віку і об'єктивна неможливість бути наївними...

Ми вже пережили гіперінфляцію і втратили назавжди першого банкіра Вадима Гетьмана. Він, мабуть, забрав із собою таємницю про справжню вартість української гривні...

Та ми не сміємо бути наївними. Ми переступили вже через 22 відсотки податку з доходу і 55 — з прибутку, щоб нарешті переконатися у тому, що обкрадали самих себе.

Промисловий сектор економіки забезпечує більш як третину валового внутрішнього продукту, майже 50 відсотків товарів і послуг, а також 80 відсотків експорту. Збільшення обсягів виробництва спостерігається практично в усіх галузях економіки. Важлива деталь. За останні чотири роки продуктивність праці зросла на 85,9 відсотка. Утім, не будьмо наївними: ще свіжі в пам'яті тотальне реальне й приховане безробіття... Так, ділова активність забезпечила розвиток. А держава відкинула весла. За словами Міністра промислової політики Олександра Неустроєва, більш як два десятки процесів, які не можуть самоорганізуватися ринком (середовище, соціальна спрямованість, безпека на виробництві, екологічна чистота продукції тощо) опікують відповідні системи управління. Отож нам усім залишається одне: енергійно налягати на весла. Свого власного незалежного човна... І не бути наївними.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Сергій ВЛАД.

Про навколоолімпійські ігри

АНЕКДОТИ ОДЕСЬКИХ ДЖЕНТЛЬМЕНІВ РОЗПОВІДАЄ ОЛЕГ ФИЛИМОНОВ

На 10-му місці — вихователька дитячого садка з анекдотом:

Зустрічає якось Вінні-Пух П'ятачка, а П'ятачок йому й каже: «Поздоров мене, Вінні, мене в олімпійську збірну взяли!» — «Це хто тобі сказав, головний тренер?» — «Ні, старший кухар!..»

9 — сторож музею КДБ з олімпійським анекдотом:

Сидить Мюллер у своєму кабінеті дев'ятого травня і плаче. А Штірліц йому: «Не сумуйте, групенфюрере! Ви ж знаєте: головне не перемога — головне участь!..»

8 — дослідник творчості Тургенєва з анекдотом про те, що коли Герасим у своєму ставку готувався до Олімпіади, він плавав тільки на спині, тому що боявся зустрітися очима з Муму...

7 — дослідник російського фольклору з анекдотом:

Каже якось Ілля Муромець своїм друзям-товаришам: «Попрощаймося, братці! Їду я за тридев'ять земель по золоту олімпійську нагороду...» — «А в якому виді спорту силоньку свою богатирську показувати станеш?» — «Та от списа метати думаю!» — «Так ти ж, Іллюшо, списа рідко метаєш, а суперники твої оно щодня тренуються!» — «Ну то й що! Я коли навіть у них списом і не поцілю — я їх мечем порубаю!..»

6 — історик громадянської війни з анекдотом:

Підходить якось Анка-кулеметниця до Василя Івановича та й каже: «Чуєш, Василю Івановичу, мене на Олімпіаду суддею-стартером запросили. Відпустиш?» — «То це ж тебе цілий місяць не буде!» — «Та ні, я швидко впораюсь!» — «Як це?» — «А я на старт замість пістолета стартовий кулемет візьму!..»

5 — лікар-сексопатолог з анекдотом:

Зустрічаються два представники сексуальних меншин, один другому каже: «Знаєш, любий, я от дивлюся футбол і думаю: якби мене в нашу збірну взяли, я б точно найкращим бомбардиром став!» — «Це чому?» — «А ти уявляєш, який стимул! Після кожного гола тебе відразу десять чоловіків цілує!..»

Публікацію підготував Георгій ВОРОТНЮК.

(Далі буде).

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1909 р. Народився художник Омелян Желізняк, майстер керамічної скульптури. ■ 1914 р. Народився прозаїк Федір Залата. ■ 1919 р. Загинув Василь Боженко, полководець періоду громадянської війни. ■ 1943 р. В СРСР вийшла постанова про відбудову господарства в районах, визволених від німецької окупації, та про створення Суворовських і Нахімовських училищ. ■ 1968 р. На територію Чехословаччини введено війська п'яти держав Варшавського договору. ■ 1996 р. Встановлено відзнаку Президента України орден «За мужність».

Фото Костянтина ПРИЧИНЕНКА.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

☞ Кількість українців подвоїться, якщо почнуть думати не тільки про себе, а й про Батьківщину.

☞ Правда, загнана в глухий кут, особливо небезпечна для брехні.

☞ Самостійна Росія: вміння жити без України.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

МІНІ-БАЙКА

Кнур та Кнуренченки

Підривав щоднини мур
В закутку обійстя Кнур,
І врешті-решт таки підрив.
Мур упав, підривцю задавив.
А ви, Кнуренченки, гадаєте,
Мури безкарно підриваєте?..

Сергій КОВАЛЬ.

Чернівці.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ на 23—29 серпня 2004 року

Тиждень буде сповнений емоційних підйомів та спадів. Шукайте компроміси — це зробить ваші стосунки з близькими міцнішими. З'явиться потрібна інформація, яка допоможе правильно оцінити поточний стан справ.

ОВЕН. Якщо піддастеся бажанню сховатися від проблем, які треба було давно розв'язати, то тільки погіршите своє становище. Задоволення принесе прихована від людських очей діяльність. Навіть якщо це внутрішня робота над собою, ви відчуєте її позитивний результат. Вихідні проведіть на самоті.

ТЕЛЕЦЬ. Може виникнути тривале романтичне почуття. Проведіть більше часу з коханим(ою) або сплануйте відпочинок із дітьми. Надмірні витрати на друзів або розваги можуть викликати у близьких ревнощі. Намагайтеся не доводити свої стосунки до конфлікту.

БЛИЗНЮКИ. Надто ретельне виконання професійних обов'язків може призвести до нехтування домашніх справ. А отже, і до конфліктів. Сприятливий час для вкладання коштів у розширення бізнесу або придбання нерухомості.

РАК. Можливо, у вас з'явиться привід відмовитися від співпраці з деякими партнерами. Варто пошукати компромісне рішення. У декого можуть постати труднощі у стосунках із родичами. Особливої сили й упевненості вам додасть уміння спілкуватися.

ЛЕВ. Якщо докладете зусиль, можете розв'язати свої фінансові проблеми: віддати борг або сплатити податки. Дехто може відчути сильне внутрішнє невдоволення. Не варто у цьому звинувачувати когось — буде скандал. Можете дістати неафішовану підтримку або знайти прихований стабільний заробіток.

ДІВА. Усі ваші ініціативи і починання матимуть успіх. Своєю присутністю можете ощасливити будь-яке товариство, тож не сидіть удома. Але... ваші фінансові витрати можуть загострити стосунки з чоловіком (дружиною). Краще, якщо у своїх бажаннях будете скромними. Не провокуйте нікого на конфлікт.

ТЕРЕЗИ. Вас дратуватиме і вимушене неробство, і перевантаження на роботі і вдома. Начальство може доручити вам вирішити делікатне питання, з чим упораєтеся і за що отримаєте разову премію. Можете використати цей тиждень для спілкування з начальством у неформальній обстановці.

СКОРПІОН. Відчуття невдоволення може призвести до того, що почнете потурати своїм слабкостям. Це, зрештою, не принесе радості, а лише спустошить гаманець. Активізуйте свою діяльність, пов'язану з людьми здалеку.

СТРІЛЕЦЬ. Розриватиметеся між домом і роботою. Можете постати перед необхідністю швидко вирішити: «так» чи «ні» у питанні придбання чи продажу нерухомості. Можливо, для цього необхідно буде взяти кредит. Використайте цей тиждень для стабілізації особистих стосунків.

КОЗЕРІГ. Доведеться вирушити в дорогу. Можете провести ділові переговори і до кінця тижня оформити важливі документи. Якщо вам потрібна юридична консультація, не відкладайте її отримання на інший час.

ВОДОЛІЙ. Розподіл спільних прибутків призведе до невдоволення. Буде сумнів, що з вами повелися справедливо. Стережіться брутальності й насильства, не ризикуйте, не спілкуйтеся з малознайомими людьми. Присвятіть цей тиждень своєму здоров'ю. Інтенсивне лікування дасть чудові результати.

РИБИ. Ваші творчі починання й ініціативи принесуть конкретні результати. Оточуючі відчуватимуть вашу натхненність і привабливість. Частіше відвідуйте світські заходи. Можливо, ваша половина витратить на себе грошей більше, ніж передбачалося. Не конфліктуйте з цього приводу.

7 МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Нове поповнення

Після того, як А. Сидорчук щиросердно зізнався в організації 27 вбивств, 35 підпалів, відмиванні 50 мільйонів, фальсифікації результатів голосування, його тут-таки зарахували до сонму святих.

Новини субординації

Генерал міліції отримав від рядового запасу — кримінального авторитета вказівку, як йому чинити за тих чи інших обставин.

Факт

Бандитів у Березі Рябкової Кістки небагато. Зате вони контролюють усе.

Цінності

Головні демократичні цінності БРК — гроші, гроші, гроші...

Закон позитивних тенденцій

Якщо трублять, що зарплати та пенсії зросли в середньому на 7 %, значить, замовчують, що тарифи та ціни піднялися в середньому на 70 %.

Мийте руки, панове!

Чим брудніші у можновладців БРК руки, тим брудніші вибори.

Офіціоз

За великі успіхи у справі приватизації вождь Берега Рябкової Кістки своїм указом присвоїв групі аборигенів почесне звання «Народний приватизатор».

Вивіска

Фонд розтягування держмайна.

Увага!

До відома замовників убивств, провокацій, фальсифікацій виборів у БРК: ситуація в країні під контролем. Спіть спокійно!

Хода приватизації

У Березі Рябкової Кістки прийнята нова програма приватизації. Оскільки нею передбачається, що все в країні буде приватизовано однією сім'єю, програма так і зветься: «Сімейна приватизація».

Не пропустіть!

Усім, хто сумнівається у прозорості, чесності, демократичності виборів, наливаємо додатково 200 грам.

Олександр ПЕРЛЮК.

ДОШКА ПОШАНИ «КУРЕНЯ»

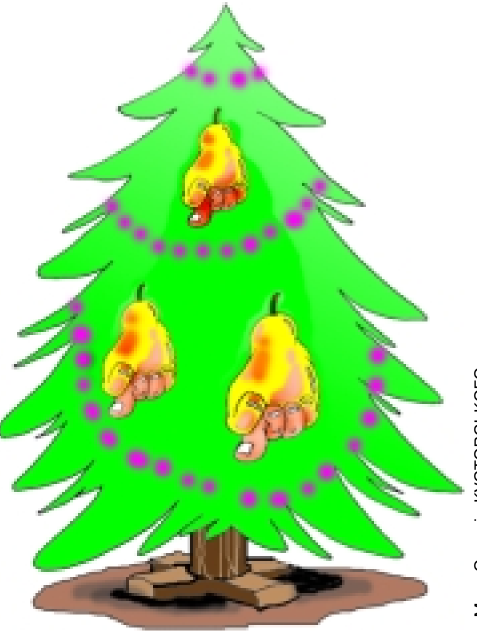
ШИШка вам!

Денис Ольжич, «Комсомольская правда»:

— ЄЕП почне давати плоди вже з нового року.

Від чергового:

— Чи ви часом не сплутали плодове дерево з новорічною ялинкою? Чи й справді гадаєте, що нам від вашого ЄЕП перепадуть тільки шишки?!.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Мал. Олега СМАЛЯ.

Вій: «Підніміть мені повіки!»

Кореспондент УТ-1, розпитуючи олімпійську чемпіонку Яну Клочкову про мить перемоги:

— А ви відчували на собі погляд Віктора Федоровича? (Януковича. — **Черг**.).

Від чергового:

— Підраховано: його відкритий погляд, що надихав на олімпійські рекорди, зупинявся на Клочковій чотири рази. Весь інший час цей погляд відчувало на собі наше майбутнє...

Що у вас, хлоп'ята, в рюкзаках?..

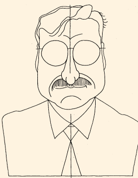
Сергій Марков, російський політтехнолог:

— Україна <...> — це пікнік на узбіччі: великі країни, захекуючись, чимчикують до великої мети по головній дорозі, навантажені величезними рюкзаками своїх проблем, цілей і зобов'язань, а українці сидять на узбіччі, закушують і махають рукою всім, хто йде повз них: «Хлопці, ми ваші! Хочете, почастуємо салом?»

Мал. Олега ЛОКТЄВА.

Від чергового:

— Звичайно, вам, пане Марков, дуже хотілося б, щоб українці сиділи не в себе на пікніку, а, скажімо, на узліссі в Сибіру, а велика нація, чимчикуючи повз них до великої мети — російської імперії, на ходу, закушуючи, махає руками сидячим: «Хохли, ви з нами! Хочете, почастуємо вашим салом?!

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Що літом родить, те зимою не шкодить

21 серпня — Омеляна. За цим днем завбачували січень.

23 серпня — Лаврентія. Якщо на ставках вода тиха, то осінь буде спокійною, а зима — без завірюх.

25 серпня — Фотія. Свято вогню в гуцулів.

27 серпня — Феодосія. Якщо буде цього дня буревій — чекайте негоду у вересні.

Прикмети серпня

- Затягнулися дощі на багато днів — не чекайте грибів.
- Якщо з вербових гілок стікає сік — за день чекайте на негоду.
- Шпаки не відлітають на південь — тривалою і сухою видасться осінь.
- Спала вода в річці — до дощу.
- Перед зливою раки виповзають на берег і зариваються в пісок.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Наступний номер «ГУ» вийде 26 серпня 2004 року.

Голос України

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- (р) Платні матеріали.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн., для підприємств і організацій — 6,00 грн. на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 3011155. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»